

رای شماره 425645 هیأت تخصصی شوراهای اسلامی دیوان عدالت اداری با موضوع: ماده 18 تحت عنوان اداره ساماندهی تبلیغات محیطی تعرفه سال 1401 ابطال نشد

هیأت تخصصی شوراهای اسلامی

* شماره پرونده: ه ت/0200239

شماره دادنامه سیلور: 140331390000425645 تاریخ: 1403/02/23

* شاکی: دیاکو خادمی فرزند عبدالقادر

* طرف شکایت: شهرداری ارومیه - شورای اسلامی شهر ارومیه

* موضوع شکایت و خواسته: ابطال ماده 18 تحت عنوان اداره ساماندهی تبلیغات محیطی تعرفه سال 1401

* - جهت مشاهده ضمائم و جداول پیوست به پرتال روزنامه رسمی کشور (www.rrk.ir) رجوع شود.

* شاکی دادخواستی به طرفیت شهرداری ارومیه - شورای اسلامی شهر ارومیه به خواسته ابطال ماده 18 تعرفه عوارض محلی و بهای خدمات شهرداری ارومیه سال 1401 در خصوص اخذ عوارض از تابلو نمایندگی بیمه به دیوان عدالت اداری تقدیم کرده که به هیأت عمومی ارجاع شده است متن مقرر مورد شکایت به قرار زیر می باشد:

ماده 18: اداره ساماندهی تبلیغات محیطی

سازمان سیمما، منظر و فضای سبز شهری به عنوان تنها متولی تبلیغات شهری در اجرای بند 27 ماده 55 قانون شهرداری ها به منظور هماهنگی و یکسان سازی در ضوابط و مقررات مربوط به معرفی و تبلیغات محیطی و ساماندهی امور و پاسخگویی به متقاضیان در زمینه نصب و انجام تبلیغات، ضوابط و تبلیغات محیطی در چهارچوب مطالعات طرح جامع ساماندهی تبلیغات شهری، تابلوی استاندارد به صورت 3 متر در طول دهنه مجاز و ارتفاع متر (جمعاً 3 مترمربع) و منصوب در سردرب تعریف می گردد.

تابلوهای شناسایی کسب (معرف) که فقط جنبه معرفی محل کسب و حرفه را دارند و فاقد هرگونه آرم، نام و نشانه ای از محصولات و کالاهای تجاری می باشند و همچنین ادارات، ارگان ها، موسسات و دفاتر دولتی، مراکز خیریه، موسسات غیرانتفاعی، مراکز نظامی و انتظامی و کلیه موسسات و دفاتر وابسته به آنها، ناشر آن و فروشندگان کتاب، نشریات و مطبوعات، مراکز آموزشی و ورزشی، مهد کودک ها، مدارس و دانشگاه ها به شرط رعایت مترائ و محل نصب در این تعرفه معاف از پرداخت عوارض می باشند مازاد مساحت و همچنین محل نصب غیر از سردرب طبق ضرایب مربوطه محاسبه و اخذ خواهد گردید.

صاحبان واحدهای فعال می توانند جهت معرفی یا راهنمایی عمومی، تابلوهای استاندارد با مجوز از شهرداری در محل فعالیت نصب نمایند.

تابلو از نظر ابعاد باید استاندارد باشد و در محل مناسب نصب شود و موجب کندی عبور و مرور و ایجاد مزاحمت نگردد.

اصناف واقع در طبقه همکف می توانند بدون پرداخت عوارض، لوگو و تبلیغات مغازه خود را بر روی سایبان تعبیه نمایند. به شرطی که هنگامی که سایبان باز می شود ارتفاع از زمین حداقل 2/40 متر بوده و عرض سایبان نباید بیش از 1/5 متر باشد. رنگ، ابعاد و مواد سایبان براساس شخصیت کالبدی خیابان مشخص می شود.

حروف منصوبه بر نمای بدون چهارچوب با لحاظ ارتفاع بلندترین حرف در طول کل حروف محاسبه می گردد. بدیهی است در صورت وجود چهارچوب تابلو از هر نوع و جنس، صرف نظر از فضای اشغالی محتوای داخل تابلو، مساحت کل چهارچوب محاسبه خواهد گردید.

نصب هرگونه تابلو در ارتفاع کمتر از 2/5 متر ممنوع می باشد.

تابلوی شرکت های تولیدی و خدماتی و اشخاص حقیقی و حقوقی که با استفاده از یک علامت و یا نام تجاری ثبت شده با نشان خاص و انحصاری اقدام به ایجاد فروشگاه های زنجیره ای، رستوران های دارای

شعبه و امثالهم به صورت فرا منطقه ای می نمایند، تبلیغات محسوب شده و مشمول پرداخت عوارض می شوند.

نصب و استقرار هرگونه سازه اعم از ریسه رنگی، پارچه و سایر تابلوهای سیار و ... به عمق بیشتر از پیشانی ساختمان که منظر شهری را مختل نموده و یا ایجاد سد معبر و حوادث احتمالی کند، جز در ایام خاص مذهبی و ملی ممنوع بوده و شهرداری موظف است نسبت به جمع آوری سازه های مذکور اقدام نماید.

در محاسبه ی هزینه صدور مجوز تابلوی تجاری، اندازه طول و عرض تابلو تا کمتر از یک متر، همان یک متر محسوب و نیز در هزینه جواز نصب، سطح کل قاب و زوار و در تابلو و در تابلوهای دو وجهی یا چند وجهی سطح کل وجوه محاسبه می گردد.

تابلوهایی که دارای دو رو می باشند، یک روی آنها 100 درصد بهای مصوب و روی دیگر معادل 70 درصد بهای مصوب محاسبه می شود.

هزینه سالیانه در قبوض مربوط به عوارض تابلو منظور و یکجا وصول خواهد شد. در صورت عدم پرداخت هزینه مذکور در مهلت های تعیین شده شهرداری مجاز و دارای اختیارات کامل است که با تعیین مهلت 10 روزه تابلوهای نصب شده را برداشته و جمع آوری نماید. استرداد تابلو به ذینفع منوط به تسویه حساب کامل (پرداخت هزینه سالیانه تابلو، کلیه عوارض متعلقه، جریمه دیرکرد، هزینه برداشت، حمل و نگهداری تابلو) بوده و نصب مجدد آن با موافقت شهرداری به عهده خود ذینفع خواهد بود در هر صورت ذینفع مکلف به پرداخت کلیه بدهی های خود خواهد بود.

کلیه مودیان ظرف مدت 10 روز پس از دریافت اولین اخطاریه موظف و پرداخت عوارض متعلقه بوده و در صورت استنکاف از این امر شهرداری از طریق مراجع قانونی اقدام خواهد نمود و در این صورت علاوه بر محاسبه مجدد مبلغ عوارض با 1/5 برابر قیمت اصلی، کلیه هزینه های دادرسی مربوطه نیز محاسبه و اخذ خواهد گردید.

رعایت کامل مسائل فنی و ایمنی در نصب تابلوها و نگهداری از آن ها و مسئولیت جبران بروز خسارات احتمالی جانی یا مالی از هر نوع به عهده اشخاص حقیقی و حقوقی ذینفع خواهد بود.

اعمال هرگونه تغییر در شکل، نوع، تعداد و سایر مشخصات در تابلوها منوط به کسب مجوز از شهرداری می باشد. تخلف از این ضوابط موجب برداشتن و جمع آوری تابلوهای متخلفین پس از ابلاغ شهرداری با تعیین مهلت ده روز خواهد بود. رفع هرگونه اختلاف احتمالی بین مستاجر و مالک یا همسایگان محل نصب تابلو در زمینه تابلو نیز به عهده افراد ذینفع است و شهرداری در این باره مسئولیتی نخواهد داشت. در صورت نصب هرگونه تابلو بدون مجوز شهرداری عوارض مربوطه به میزان دو برابر ضوابط محاسبه خواهد شد.

انتقال تابلوی منصوبه با حفظ طرح اولیه تا پایان سال مالی بلامانع و رایگان انجام می گردد. تابلوهای فرسوده و نازیبیا ضمن دادن مهلت مقرر تعیین شده باید از سطح شهر جمع آوری یا تعویض گردند، در غیر اینصورت شهرداری رسماً اقدام به جمع آوری خواهد نمود و عوارض تابلوی مربوطه به همراه هزینه های جمع آوری در هنگام تحویل از مالک تابلو اخذ خواهد گردید.

در صورتی که مالک از جمع آوری غیر مجاز خودداری نموده یا امکان جمع آوری به لحاظ مسائل فنی یا هر دلیل دیگر برای شهرداری امکان پذیر نباشد، تعرفه عوارض این قبیل تابلوها به میزان 3 برابر عوارض مصوب از مالک دریافت یا به حساب بدهی ملک منظور می گردد.

تعرفه عوارض به صورت سالیانه می باشد. چنانچه تابلوی منصوبه کمتر از یک سال نصب شود. عوارض مربوطه به میزان زمان بهره برداری محاسبه و اخذ می گردد که حداقل زمان مورد محاسبه شش ماه می باشد.

عوارض کلیه تابلوها، بیلبردها، استندها و بنرهای تبلیغاتی که در ملک اشخاص مانند پمپ بنزین، توقفگاه ها و... نصب شده و ارتباطی با نوع خدمات واحد مربوطه ندارد و همچنین تبلیغات منصوبه بر روی ساختمان های در حال احداث طبق جدول تعرفه عوارض محاسبه و اخذ خواهد گردید و مالک مجموعه در این گونه موارد مودی می باشد.

برای کلیه تابلوهای منصوب و غیر منصوب اعم از مشمول پرداخت عوارض و یا معاف از آن الزاماً باید قبل از نصب، با ارائه تأییدیه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و همچنین دستگاه های ذیربط، مجوز شهرداری اخذ گردد و شهرداری نیز باتوجه به رعایت اصول و مقررات مربوطه و همچنین برقراری نظم و زیبایی منظر شهری اقدام به صدور مجوز خواهد نمود. بنابراین شهرداری مجاز است بدون اخطار قبلی نسبت به جمع آوری تابلوها و سازه های بدون مجوز اقدام نماید.

عوارض تبلیغات محیطی (تابلو)

مبلغ عوارض: ضربی از قیمت منطقه ای موضوع ماده ی 64 قانون مالیات های مستقیم (مصوب 1380/11/27 با اصلاحیه های بعدی) ضرب در مساحت تابلو ضرب در ضریب عوارض در تعرفه مدت تعلق عوارض: این عوارض سالیانه می باشد.
نحوه محاسبه عوارض:

عوارض تبلیغات محیطی یا عوارض تابلو به شرح ذیل محاسبه می گردد.

$$A=S \times Z \times P$$

$$A = \text{عوارض تابلو}$$

$$S = \text{مساحت تابلوی نصب شده}$$

$$Z = \text{ضریب عوارض در تعرفه و بهای خدمات شهرداری}$$

$$P = \text{قیمت منطقه ای}$$

نکته:

1- باتوجه به قرار گرفتن تابلو بر سردرب مغازه ها، یا به صورت عمود بر پیاده رو (تا عمق 70 سانتی متر) و معابر و یا بر روی دیوارهای شهر (محل های مجازی که شهرداری تعیین می نماید) ضریب Z می تواند متغیر باشد.

2- شهرداری می تواند با تصویب شورای اسلامی شهر برای هر صنف، تابلویی با ابعاد مشخص فقط جهت معرفی شغل، بدون دریافت عوارض، مجوز نصب صادر نماید.
ضوابط تابلوهای تبلیغاتی و اطلاع رسانی:

1- نصب هرگونه تابلو و پلاکارد در رفیوژ میانی معابر، پیاده روها و همچنین نصب هرگونه تابلوی عمودی بر روی ساختمان که به حریم معابر تجاوز نموده و نیز نصب پلاکارد در کمربندیها و حریم آثار باستانی و وابسته به دولت توسط اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع است و شهرداری مکلف است تابلوهای منصوبه را جمع آوری نماید.

تبصره 1: تابلوهای منصوب در حریم ساختمان های دولتی جهت اطلاع رسانی مرتبط با عملکرد همان مجموعه و نیز تابلوهای راهنمایی رانندگی، تابلوهای راهنمای شهر یا اسامی اماکن عمومی که با اخذ مجوز از شهرداری نصب می شود از موضوع این ماده مستثنی می باشند.

تبصره 2: نصب هرگونه تابلو که در محیط های عمومی یا املاک خصوصی روی تجهیزات شهری مانند ایستگاه های اتوبوس، پست های برق، کیوسک تلفن، تیرها، جدول های کنار معابر، چراغهای تیر برق، شیرهای آتش نشانی، علائم و بزرگراه ها یا تابلوهای دیگر را بپوشاند و نیز بر روی شاخ و برگ درختان ممنوع است.

تبصره 3: بر روی دیوارها و فضاهای سبز پیرامون ساختمان های عمومی چون گورستان ها، اماکن مذهبی، کتابخانه ها به جز تابلوهای مربوط به معرفی و جهت یابی خود فضاهای این اماکن، نصب تابلو تبلیغاتی ممنوع است.

تبصره 4: در صورت درخواست نصب تابلوی راهنما در معابر عمومی از سوی واحدهای تجاری و خدماتی به دلیل نبود دید کافی واحدهای مذکور، پس از بررسی و تأیید شکل، محل و جنس تابلو توسط کارشناسان مربوطه سازمان، مجوز نصب تابلوی تک رویه در ابعاد 1/5 متر مربع با ضریب 30 و یا دورویه (هر رویه 1/5 مترمربع) با ضریب 20 طبق ضوابط صادر می گردد.

2- استفاده از دیوارهای شهر و بدنه ساختمان ها به عنوان تابلو و یا نوشتن روی آن ها و همچنین تجاوز از حد و حدود هر ساختمان برای نصب ممنوع است. لذا متخلفین از این بند موظفند پس از ابلاغ شهرداری حداکثر ظرف مدت 10 روز رفع تخلف نمایند. در غیر اینصورت شهرداری راساً اقدام و هزینه های متعلقه را از متخلف وصول خواهد کرد.

تبصره 1: نصب فقط یک تابلو در بدنه ساختمان و ارتفاع (نما) ملک شخصی دارای ابنیه، با رعایت ضوابط و مقررات و جوانب ایمنی و کسب مجوز از شهرداری و پرداخت عوارض ممکن می باشد.

تبصره 2: در مسیرهایی که جداره در حال ساخت و یا در حال نوسازی است و منظر نامطلوبی به بیرون فضای شهر منعکس می کند می توان از تبلیغات محیطی (با اجرای طرح ارائه شده از سوی سازمان) برای کاهش دید به فضای نامناسب زمینه، بهره جست ارائه پروانه ساخت از شهرداری الزامی می باشد.

تبصره 3: در صورت نبود دید کافی و به درخواست شخص و یا نبود تابلوی معرف در ملک و با نظر کارشناس سازمان، نصب تابلو روان به ابعاد 50*70 عمود بر ساختمان با ارتفاع 2/5 متر از کف پیاده رو به طوی که طول کل سازه از 120 سانتی متر تجاوز نکند مجاز بوده و معاف از پرداخت عوارض می باشد. در غیر اینصورت نصب تابلو روان غیر مجاز بوده و در صورت تخلف شهرداری موظف به جمع آوری می باشد.

- 3- نصب تابلوهای پزشکی و دندانپزشکی، در درمانگاه های اورژانس، آزمایشگاه ها، کلینیک های شبانه روزی و تخصصی، بیمارستان ها، داروخانه ها، رادیولوژی ها بر سردر یا تابلوی اعلانات بدون پرداخت تعرفه با شرایط ذیل امکان پذیر خواهد بود.
- الف - تابلوی مطب پزشکی، باید ساده و اندازه آن از 50*70 سانتی متر تجاوز نکند.
- ب - اندازه تابلوی وکلای دادگستری نباید از حد مجاز 120*120 سانتی متر بزرگتر باشد.
- 4- نصب کلیه پلاکاردها که جنبه تبریک، تسلیت، تقدیر، تشویق و ... توسط اشخاص حقیقی و حقوقی در رابطه با قهرمانان علمی، ورزشی و انتصاب ها و دارد از پرداخت هرگونه عوارض معاف می باشند در هر صورت منوط به اخذ مجوز از شهرداری بوده و در صورت عدم رعایت ضوابط مشخص شده شهرداری مجاز است رأساً نسبت به جمع آوری آنان اقدام نماید.
- 5 - نصب کلیه پلاکاردها که جنبه خبری یا تبلیغاتی و..... داشته باشد با مجوز از شهرداری و در محل های تعیین شده از سوی کارشناسان سازمان و پرداخت هزینه خدمات آن برای هر متر 15 برابر ارزش منطقه ای برای معبری که پلاکارد در آن نصب می شود بلامانع است.
- 6 - نصب آگهی های فرهنگی، هنری و ملی توسط بخش خصوصی معاف از پرداخت عوارض می باشد.
- 7- جمع آوری به موقع تابلوهای موقت و برگرداندن وضعیت محل به حالت اولیه به هزینه و در عهده اشخاص حقیقی و حقوقی ذینفع است در صورت عدم اقدام به موقع، شهرداری وضعیت را به حالت اول برگردانده و هزینه مصرف شده را از ذینفع به نحو مقتضی با افزایش 10 درصد هزینه اضافی وصول خواهد کرد. برای ضمانت اجرای این امر به هنگام صدور مجوز نصب تابلوهای موقت، شهرداری تضمین لازم را قبلاً از ذینفع بنا به تشخیص کارشناسی شهرداری اخذ خواهد کرد.
- تبصره: مبلغ تضمین برای نصب هر آگهی در متراژ 10 متر مربع دو میلیون ریال و در قالب چک خواهد بود.
- 8 - بدون کسب مجوز از ارگان های مربوطه حق استفاده از وسایط نقلیه برای تبلیغات ممنوع می باشد. تبصره1: وسایط نقلیه خصوصی فقط می توانند تبلیغات مرتبط با شرکتی که برای آن کار می کنند یا با آن قرارداد بسته اند، بر روی خودرو نصب کنند.
- تبصره2: تبلیغاتی که بر روی خودرو نصب می شود نایستی فرم و شکل اتومبیل را تغییر دهد و نباید روی شیشه ها، تیرها و پشت خودرو نصب گردد.
- 9- جهت نصب بالن های تبلیغاتی ارائه مجوز از فرمانداری الزامی می باشد.
- 10- اشخاص حقیقی و حقوقی در صورت داشتن پروانه فعالیت می توانند در محل استقرار خود جهت معرفی فعالیت خود با پرداخت عوارض سالانه، تابلوهای پشت بامی نصب نمایند. سازه و متعلقات آن باید از نظر استقامت مورد تأیید کارشناس نظام مهندسی باشد.
- 11- واگذاری امتیاز بهره برداری از تلویزیون های شهری که مالکیت آنها با شهرداری می باشد براساس ارزیابی کارشناس رسمی و با برگزاری مزایده عمومی خواهد بود.
- تبصره1: مجوز بهره برداری از تلویزیون های شهری و کلیه سازه های تبلیغاتی صرفاً به کانون های آگهی و تبلیغاتی داده می شود.
- تبصره2: در نصب سازه های تبلیغاتی جدید در سطح شهر، تلویزیون های شهری نسبت به دیگر سازه ها دارای اولویت می باشند.
- تبصره3: حداقل فاصله تلویزیون های شهری از یکدیگر باید 400 متر باشد. در تقاطع هایی که قابلیت نصب مجدد تلویزیون شهری امکان پذیر باشد در صورتی که با مطالعات تبلیغات محیطی مغایرت نداشته باشد اولویت با بهره بردار موجود می باشد.
- 12- اجرای ماکت های سیار صرفاً از طریق کانون های تبلیغاتی با هماهنگی سازمان با ارائه تأییدیه اکران از واحد مطبوعات و رسانه اداره کل ارشاد تأییدیه محاسبات فنی سازه از کارشناس ذیصلاح نظام مهندسی، تأییدیه اداره استاندارد و ثبت طرح صنعتی امکان پذیر می باشد.
- 13- در زمان ضرورت از قبیل انتخابات کشوری (خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، شورای اسلامی شهر و روستا) بکارگیری کلیه سازه های تبلیغاتی توسط نامزدهای انتخاباتی با رعایت ضوابط مربوطه بلامانع می باشد.
- *دلایل شاکی برای ابطال مقرر مقرر شکایت:
- 1- باعنایت به اینکه به موجب آراء صادره از هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله رأی شماره 683 مورخ 95/11/19 - 850 مورخ 94/7/25 حکم به ابطال مصوبات شوراهای اسلامی مبنی بر وضع عوارض از تابلوهای معرف صادر شده است متأسفانه شورای اسلامی شهر ارومیه مغایر با آراء هیأت عمومی مبادرت به وضع مصوبه موضوع شکایتی نموده است.

2- اخذ عوارض از سوی شهرداری ها می بایست در قبال ارائه خدمات یادشده و این درحالی است که در خصوص تابلوی معرف شهرداری خدماتی ارائه نمی نماید.

هیأت تخصصی شوراهای اسلامی دیوان عدالت اداری با حضور اعضاء تشکیل ، پس از ملاحظه پرونده و اسناد و مدارک موجود در آن و بعد از قرائت گزارش عضو ممیز و بررسی و انجام مشاوره آرا به اتفاق اعضای حاضر به شرح ذیل مبادرت به صدور رأی می نماید.

***رأی هیأت تخصصی شوراهای اسلامی**

طبق بند 16 ماده 80 قانون تشکیلات ، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب 1375 با اصلاحات بعدی تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن با در نظر گرفتن سیاست عمومی دولت که از سوی وزارت کشور اعلام می شود از جمله وظایف و مسئولیت های شورای اسلامی شهرها است و در تبصره یک ماده (50) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1387 با اصلاحات بعدی، وضع عوارض محلی جدید رعایت مقررات مربوطه تجویز شده است و همچنین طبق بند 9 ماده 80 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب 1375 و اصلاحیه های بعدی تصویب آیین نامه های پیشنهادی شهرداری پس از رسیدگی به آنها با رعایت دستورالعمل های وزارت کشور و همچنین تصویب مقررات لازم به پیشنهاد شهرداری جهت نوشتن هرنوع مطلب و یا الصاق هر نوع نوشته و آگهی و تابلو بر روی دیوارهای شهر با رعایت مقررات موضوعه و انتشار آن برای اطلاع عموم بر اساس بند 25 ماده مذکور از جمله وظایف و مسئولیتهای شورای اسلامی شهرها است و طبق رأی شماره 1324 الی 1326 مورخ 1398/06/26 و رأی شماره 1308 - 1398/6/6 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری وضع عوارض برای تابلوهای تبلیغاتی و مازاد بر معرف در مصوبات شوراهای اسلامی مغایر قانون و خارج از حدود اختیار تشخیص نگردیده است. بنابراین ماده 18 موضوع تابلو معرف تحت عنوان اداره ساماندهی تبلیغات محیطی تعرفه سال 1401 مصوب شورای اسلامی شهر ارومیه مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات نبوده و به استناد مواد 12 و 84 قانون دیوان عدالت اداری رأی به رد شکایت صادر می شود. این رأی ظرف بیست روز از تاریخ صدور از سوی رئیس محترم دیوان یا ده نفر از قضات محترم دیوان عدالت اداری قابل اعتراض است.

رئیس هیأت تخصصی شوراهای اسلامی دیوان عدالت اداری - رحمان پیوست